

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2012 - 2014
SPRAWOZDANIE ZA ROK 2014**

I. WPROWADZENIE

Niniejsze sprawozdanie obrazuje działania gminy Wyszków w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2014 r. – w odniesieniu do Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012 – 2014. W gminie Wyszków podejmowanych jest szereg działań na rzecz dziecka i rodziny. Nadal jednak występują problemy i negatywne zjawiska społeczne, które w sposób pośredni bądź bezpośredni oddziałują na rodzinę. Rodziny borykają się z wieloma problemami, które prowadzą do powstawania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prezentowane poniżej sprawozdanie obrazuje działania podejmowane w ramach wszechstronnej pracy z rodziną, której celem było wsparcie oraz ukazanie właściwych kierunków w wypełnianiu funkcji rodzicielskich. Współpraca wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami polegała na objęciu pomocą rodziny naturalnej już na początkowym etapie występujących problemów, tak by nie dopuścić do ich eskalacji, której konsekwencją może być umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

II. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY I ICH REALIZACJA

Program zakładał następujący cel główny:

Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działanie na rzecz dziecka i rodziny w gminie Wyszków w zakresie wzmocnienia roli i funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

Cel główny był realizowany poprzez szczegółowe działania tj:

1. Rozeznanie środowiska lokalnego w formie diagnozowania potrzeb społecznych przez pracowników socjalnych celem zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

Pracownicy socjalni OPS w Wyszkowie prowadzą systematyczną pracę socjalną mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownicy socjalni w 2014 r. prowadzili pracę socjalną w 1235 rodzinach (liczba osób w tych rodzinach – 3499).

2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, w tym objęcie dożywianiem wszystkich dzieci, które tego wymagały:

- ogółem w 2014r. objętych dożywianiem zostało 544 dzieci z 304 rodzin,
- z różnych form wsparcia OPS w 2014 r. skorzystało 411 rodzin z dziećmi.

3. Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, dysfunkcyjnych, wieloproblemowych.

Ogółem z wypoczynku skorzystało 70 dzieci z 59 rodzin w tym:

- ze środków własny gminy	30 dzieci z 25 rodzin,
- ze środków POKL	6 dzieci z 5 rodzin,
- we współpracy z PCPR	13 dzieci z 9 rodzin,
- we współpracy z GKRPA	20 dzieci z 19 rodzin,
- we współpracy z KRUS	1 dziecko z 1 rodziny.

Ponadto w 2014 r. organizowane były wakacyjne zajęcia opiekuńczo – wychowawcze w miejscowościach Leszczydół Działki oraz Lucynowie, w których wzięło udział łącznie 47 dzieci.

4. Wspieranie rodzin zagrożonych kryzysem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny i pracownika socjalnego.

W ramach tych działań w 2014r. OPS w Wyszku zatrudniał 4 asystentów rodziny, którzy na wniosek pracowników socjalnych prowadzili pracę z rodziną . Swoim działaniem obejmowali 54 rodziny. Asystenci opracowali i realizowali plany pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. Współpracowali również w przypadku dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej z koordynatorem pieczy zastępczej, jak również z innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Wydatki na wynagrodzenie asystentów pochodziły z różnych źródeł i stanowiły łączną kwotę **74 580 zł.** w tym:

- **40 559 zł.** środki resortowe w związku z realizacją „Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2014r.”,
- **19 621 zł.** środki własne gminy,
- **14 400 zł.** środki z POKL.

5. Propagowanie idei tworzenia oraz rozwój już istniejących ośrodków wsparcia dziennego.

Kontynuacja działań istniejących placówek wsparcia dziennego. Stałe poszerzanie programu świetlic o nowe atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Świetlice są otwarte na nowych uczestników i dysponują jeszcze wolnymi miejscami.

- Świetlica Środowiskowa TPD przy Parafii Św. Wojciecha / liczba miejsc - 25 przeciętna liczba uczęszczających dzieci - 16,
- Świetlica Socjoterapeutyczna „Słoneczna” w Wyszku / liczba miejsc - 70 przeciętna liczba uczęszczających dzieci – 30.

Ponadto w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszku funkcjonuje Świetlica Środowiskowa w Skuszewie, która jest miejscem spotkań dzieci, młodzieży, osób dorosłych, seniorów. Do świetlicy w 2014r. uczęszczało średnio 30 dzieci. W 2014 r. do wszystkich świetlic uczęszczało średnio 76 dzieci.

6. Wspieranie działań prowadzonych przez instytucje, organizacje społeczne i osoby fizyczne na rzecz pomocy dziecku i rodzinie:

- Współpraca z organizacjami społecznymi, w tym ze Stowarzyszeniem „Promenada”, podejmowanie wspólnych inicjatyw z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wyszku w tym realizacja programu stypendialnego „Talenty Wyszku” - skierowanego do zdolnej, dobrze uczącej się młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej. W 2014r. przyznano 27 stypendiów po 100 zł. miesięcznie przez okres 10 miesięcy roku szkolnego.
- Animowanie i koordynowanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku wielu wydarzeń na rzecz społeczności lokalnej skierowanych również do dzieci i ich rodzin.

Poszczególne działania w zależności od rodzaju przedsięwzięcia były podejmowane we współpracy: z Urzędem Miejskim w Wyszku, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Hufcem ZHP „Rój Promienistych”, MONAR Wyszów, Szkołą Podstwową filia w Skuszewie, Ochotniczą Strażą Pożarną w Kamieńczuku, Strażą Miejską w Wyszku, Miejsko-Gminną Biblioteką Publiczną w Wyszku, Sołectwem Skuszew, Sołectwem Kamieńczuk, Sołectwem Puste Łąki, Sołectwem Świniotop, Ośrodkiem Kultury „Hutnik”, Parafią pod Wezwaniem Najświętszej Maryi Panny w Kamieńczuku, Parafią Matki Bożej Królowej Polski w Rybieniu Leśnym, osobami prywatnymi – P Danutą i Krzysztofem Kowalewskimi właścicielami restauracji „Baśniowa” w Rybieniu Leśnym, P. Wiesławem Grzybowskim właścicielem Centrum Ogrodnicze w Wyszku ul. Dworcowa 5.

- w m-cu lutym odbył się Bal Karnawałowy dla Dzieci w restauracji „Baśniowa” w Rybieniu Leśnym – uczestniczyło 120 dzieci,
- w m-cu maju zorganizowano uroczyste obchody z okazji „Dnia Matki”,
- w m-cu maju Piknik Integracyjny „Aktywna Rodzina”,
- w m-cu sierpniu „Piknik osiedlowy „Bawimy się razem bezpiecznie”,
- piknik Sobota z Sąsiadem „Potyczki Rodzinne” zorganizowano w m-cu sierpniu,
- w m-cu grudniu spotkanie wigilijne dla dzieci i rodziców / łącznie 110 osób z 31 rodzin w restauracji „Baśniowa” w Rybieniu Leśnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszku włączał się także w akcje ogólnopolskie „Cała Polska czyta dzieciom”, wyprawka szkolna dla rodzin najuboższych, paczka dla najuboższych.

7. Stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji wspierających rodzinę poprzez uczestniczenie w szkoleniach, prelekcjach, konferencjach z zakresu problematyki rodzinnej.

W ramach tego działania szczególny nacisk położono na udoskonalanie warsztatu pracy asystentów rodziny.

W 2014r. asystenci uczestniczyli w szkoleniach:

- Efektywne Metody Pracy z „Trudną Młodzieżą” w m-cu marcu 2014r. organizator Centrum Szkolenie Fundacji Homo Homini im. Karola de Foucauld MARABUT.
- „Jak budować partnerstwo dla wspólnych działań projektowych” w m-cu listopadzie 2014r. organizator Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.
- „Partnerstwo w obszarze rozwoju systemu wsparcia dziecka i rodziny” w m-cu sierpniu 2014r. organizator Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

8. Rozwój usług specjalistycznych i opiekuńczych poprzez zwiększenie ilości świadczeń oraz liczby rodzin obejmowanych tą formą pomocy.

W szczególnych sytuacjach życiowych rodziny mogą również skorzystać z usług specjalistycznych i opiekuńczych.

- z usług opiekuńczych w 2014 r. skorzystały 2 rodziny: 1 rodzina niepełna - 4 osobowa (samotny ojciec, wdowiec z 3- giem dziećmi) oraz 1 rodzina wielodzietna 8 osobowa (6-ro dzieci w tym trojaczki).
- z usług specjalistycznych w 2014r. skorzystało 24 dzieci z 23 rodzin (zadania zlecone).

9. Organizowanie i stały nabór do grup samopomocowych w Klubie Integracji Społecznej działającym w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyszku mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji i marginalizacji.

W 2014r. w OPS funkcjonowały następujące grupy skierowane bezpośrednio do rodzin z dziećmi tj:

- grupa samopomocowa dla rodziców dzieci autystycznych – grupa liczyła 7 matek,
- grupa samopomocowa dla samotnych matek - grupa liczyła 6 matek.

Celem działania grup samopomocowych jest wzajemne wsparcie uczestników, pomoc w rozwiązywaniu problemów w oparciu o własne doświadczenia i doświadczenia innych.

10. Poszerzenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym zwiększenie ilości bezpłatnych konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, prawnych dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych. Rozwój konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego oraz dostęp do terapii i mediacji rodzinnych w ramach prowadzonego Punktu Informacji Obywatelskiej.

W ramach tego działania 2014r. z pomocy prawnej i psychologicznej skorzystało 305 rodzin.

11. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem oraz ścisła współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny, mające na celu zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych środowisk rodzinnych przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji.

Pracownicy socjalni monitorują sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem oraz podejmują działania w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym. Uczestniczą w spotkaniach inicjowanych przez OPS jak również inne instytucje w tym PCPR, mających na celu wymianę informacji i zacieśnienie współpracy w celu kompleksowej pomocy interdyscyplinarnej. Istnieje możliwość zapewnienia rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej schronienia w Hostelu Monar przy ul. Komunalnej – miejsca dla 2 rodzin. Działania te wpisują się również w założenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016”.

W 2014r. do Przewodniczącej Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 109 „Niebieskich Kart” w związku z przemocą w rodzinie, w tym 4 „Niebieskie Karty” założono bezpośrednio dzieciom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.

12. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, jak również szeroko prowadzonej pracy socjalnej w 2014r. z terenu miasta i gminy Wyszków w różnych formach pieczy zastępczej umieszczono 12 dzieci z 6 rodzin. Koszt pobytu w pieczy zastępczej wszystkich dzieci, za które ponoszona jest odpłatność 10%, 30% i 50% całkowitych kosztów utrzymania wyniósł w 2014 r. – 88 259,65 zł.

13. Działania w kierunku podniesienia świadomości w zakresie możliwości uzyskania pomocy dla rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez możliwość uczestniczenia w projektach skierowanych do konkretnych rodzin i społeczności lokalnej.

W okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt systemowy „Szansa” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Ze wsparcia w ramach projektu skorzystało 26 osób dorosłych, które miały na utrzymaniu małoletnie dzieci. Głównym celem projektu było zwiększenie aktywności społecznej i poprawa jakości życia uczestników/uczestniczek projektu.

Celami szczegółowymi było:

- podniesienie umiejętności społecznych i umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- podniesienie umiejętności zawodowych oraz uzupełnienie wykształcenia,
- zwiększenie integracji uczestników – uczestniczek projektu ze środowiskiem lokalnym.

Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania w ramach aktywnej integracji z następujących działań:

- warsztat „Szkoła dla rodziców” – 40-to godzinny warsztat mający na celu wykształcenie umiejętności radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi,

komunikacji rodzic – dziecko, pracy nad wspólnymi relacjami. W warsztacie wzięły udział 24 osoby,

- warsztat „Gospodarowania domowym budżetem” – 20- to godzinny warsztat z zakresu nabywania umiejętności budżetowania kosztów, przewidywania, planowania oraz oszczędzania, nadawania priorytetów wydatkom. W warsztacie wzięło udział – 20 osób,
- warsztat „Autoprezentacja i sztuka rozmowy” – 30- to godzinny warsztat z zakresu nabywania umiejętności zaprezentowania siebie w różnych okolicznościach np. u nowego pracodawcy, w nowym środowisku. Warsztat miał na celu pomóc osobom w próbie powrotu na rynek pracy. W warsztacie wzięło udział – 20 osób,
- warsztat „Asertywności z elementami radykalnego wybaczenia” – 25 godzinny warsztat z zakresu nabywania umiejętności brania odpowiedzialności za siebie, budowania swoich granic, oraz szanowania granic bliskich osób, pozostawiania przeszłości i otwierania się na przyszłość i odbudowywania relacji z bliskimi osobami. W warsztacie wzięły udział – 22 osoby,
- indywidualne konsultacje z doradcą prawnym – z konsultacji skorzystało 12 osób,
- indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym - z konsultacji skorzystało 25 osób,
- indywidualne konsultacje z psychologiem, oraz psychologiem /specjalistą do spraw uzależnień - z konsultacji skorzystały 24 osoby,
- asystent rodziny – praca z rodziną dostosowaną do indywidualnych potrzeb, mająca na celu ułatwienie rodzicom wypełnianie ról społecznych, oraz zminimalizowanie zagrożenia umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej – wsparcie otrzymało 9 rodzin,
- terapia rodzinna polegająca na pracy dwóch terapeutów z rodziną w celu poprawienia funkcjonowania rodziny jako całości, eliminacja zachowań wpływających dysfunkcyjnie – z terapii skorzystało 8 rodzin,
- kursy zawodowe – „Masaż klasyczny” – ukończyła 1 osoba, „ Sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej” - ukończyło 10 osób, „Pracownik administracyjno – biurowy” - ukończyła 1 osoba, „Projektowanie stron internetowych i grafika komputerowa” - ukończyła 1 osoba, „Operator koparko ładowarki kl.III” - ukończyły 2 osoby, „Kucharz małej gastronomi”, - ukończyła 1 osoba, „Kurs komputerowy ECDL CORE” – ukończyła 1 osoba, „Cukiernik” – ukończyła 1 osoba, „Fryzjerstwo” – ukończyła 1 osoba , „Florystyka i bukieciarstwo”- ukończyła 1 osoba.
- spotkania grupy samopomocowej dla rodziców, w grupie uczestniczyło - 21 osób.

Dla uczestników i uczestniczek projektu sfinansowana została również opieka nad dziećmi podczas trwania warsztatów i kursów.

W ramach działań środowiskowych dla uczestników i ich rodzin zorganizowane zostały następujące działania:

- piknik rodzinny w Ośrodku Rehabilitacyjno-Readaptacyjnym Monar w Wyszowie w dniu 12.07.2014r.,
- pieszy rajd rodzinny „Nadbużański Babie Lato” w dniu 13.09.2014 r. z Wyszowa do Drogoszewa.

14. Pozyskanie środków na zadania związane z realizacją gminnego programu wspierania rodziny:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszowie w 2014r. pozyskał środki na realizację powyższego zadania W ramach „Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej na rok 2014” pozyskano środki z budżetu państwa w wys. 40 559, 00 zł. oraz z środki z funduszy unijnych POKL na realizację projektu systemowego „Szansa” w łącznej kwocie 232 214,24 zł. z tego na zatrudnienie asystenta rodziny przeznaczono kwotę - 14 400 zł.

III. ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE

Odbiorcami programu były rodziny przebywające na terenie miasta i gminy Wyszów, w szczególności rodziny wykluczone społecznie lub zagrożone tym zjawiskiem oraz rodziny, które wymagały wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych:

- rodziny niepełne,
- rodziny wielodzietne,
- małoletnie matki,
- rodziny wychowujące dzieci w wieku 0-6 lat,
- rodziny zmagające się z trudnościami w wychowywaniu dzieci w wieku dojrzewania,
- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka,
- rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców np. konflikty małżonków, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo,
- rodziny dotknięte przemocą,
- rodziny naturalne w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

IV. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu odbywała się na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zdania były i nadal będą realizowane w sposób ciągły, długofalowy i systematyczny w ramach czasowych objętych kolejnym programem na lata 2015- 2017.

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY I REZULTATY

1. Nastąpiła poprawa funkcjonowania społecznego dzieci, młodzieży i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Zminimalizowano liczbę dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.
3. Zwiększono dostępność dla rodzin do poradnictwa specjalistycznego.

4. Wzmocniono więzi rodzinne.
5. Rodziny nabyły umiejętności i wiedzę na temat właściwego rozwiązywania konfliktów emocjonalnych, wewnątrzrodzinnych oraz w odniesieniu do dzieci nabyły one umiejętności właściwego rozwiązywania konfliktów w środowisku szkolnym i grupie rówieśniczej.
6. Nastąpiła integracja społeczności lokalnej i rozwój grup samopomocowych.
7. Wzrosły kompetencje i aktywność rodzin oraz poziom ich zaangażowania w życie społeczne.
8. Wzrosło zaangażowanie organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
9. Skuteczniej i efektywniej wykorzystano istniejące zasoby.

VI. REALIZATORZY / PARTNERZY

W dotychczasową realizację programu zaangażowane były podmioty, które poprzez swoją pracę z dzieckiem, rodziną oraz środowiskiem lokalnym, tworzą lokalny system opieki nad dzieckiem i rodziną:

- Urząd Miejski w Wyszkanie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej w Wyszkanie,
- Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Dębinkach,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkanie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyszkanie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wyszkanie,
- Komenda Powiatowa Policji w Wyszkanie,
- Sąd Rejonowy w Wyszkanie, w tym Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Wyszkanie,
- kuratorzy zawodowi i społeczni,
- placówki oświatowe,
- placówki wsparcia dziennego,
- organizacje pozarządowe,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- parafie,
- związki wyznaniowe.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja zadań programu była finansowana:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł,
- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- przez indywidualnych sponsorów.

VIII. MONITOROWANIE

Monitoringiem programu zajmował się Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie na podstawie pozyskiwanych informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy uzyskiwanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań. Celem bieżącego monitoringu była obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiały się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami, na bieżąco były one weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Agnieszka Mróz

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wyszkanie

Niniejszy dokument został przygotowany przez:
Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyszkanie